

Kun tekoälyperiaatteet jäävät työpaikan taustakohinaksi

Esitys käsittelee tutkimusta, jossa perehdyttiin suomalaisten organisaatioiden pyrkimyksiin tehdä vastuullisesta tekoälyn käytöstä osa työyhteisön arkea.

Tutkimuksessa haastateltiin 21 henkilöstöjohtamisen parissa toimivaa johtajaa ja asiantuntijaa organisaatioista, joilla on dokumentoidut tekoälyperiaatteet.

Teoreettisesti tutkimus nojaa organisaatioiden viestinnällisen rakentumisen näkökulmaan ja erityisesti neljän viestintävirran malliin. Analyysi kohdistuu vastuullisen tekoälyn hallintamallin vuorovaikutteisiin käytäntöihin: tekoälylukutaitoon, poikkitoiminnalliseen yhteistyöhön ja sidosryhmien osallistumiseen.

Tulokset osoittavat, että tekoälyperiaatteita on usein upotettu koulutuksiin, perehdytykseen, intranetistä löytyviin materiaaleihin ja teknologian hyväksymisprosesseihin, mutta ne jäävät harvoin työyhteisön jatkuvan keskustelun kohteiksi. Ilmiötä kutsutaan periaatteisiin pohjaavan tekoälyn käytön ubiikkiudeksi.

Periaatteet ovat kaikkialla läsnä, mutta juuri siksi ne muuttuvat helposti näkymättömiksi. Lisäksi tutkimus tuo esiin hallinnan työnjaon vinouman. Vaikka vastuullinen tekoälyn käyttö edellyttää työntekijöiden osaamisen ja työpaikan kulttuurin kehittämistä sekä sisäistä viestintää ja osallistamisen käytäntöjä, HR-toimijat eivät ole tunnistaneeet tarvetta tai onnistuneet vakiinnuttamaan paikkaansa aktiivisina toimijoina tekoälyn käytön hallinnassa.